

UZASADNIENIE

S. L. w dniu 6 lipca 2013 r. (data nadania w urzędzie pocztowym, k. 40 v.) złożył do tutejszego Sądu wniosek o ustanowienie na rzecz uczestnika (...) Sp. z o. o. Oddział Zakład (...) w W. służebności przesyłu gazu za pośrednictwem przyłącza gazowego O 25 przebiegającego przez działkę o numerze ewidencyjnym (...) w obrębie 2-11-10 położonej przy ul. (...) w W. z opłatą na rzecz właściciela gruntu S. L. w wysokości 6.250 zł rocznie oraz zgłosił żądanie zasądzenia od (...) Sp. z o. o. Oddział Zakład (...) w W. na rzecz S. L. kwoty 62.500 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 01 czerwca 2012 roku do dnia zapłaty z tytułu wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z gruntu o powierzchni 62,5 m² zajętego przez przyłącze gazowe O 25 przebiegające przez wymienioną działkę.

W uzasadnieniu wnioskodawca wskazał, iż na działce S. L. znajduje się urządzenie przesyłowe służące do przesyłu gazu z ul. (...) w W. do nieruchomości położonych przy ul. (...). Powyższe urządzenie zajmuje około 62,5 m² i wybudowano je ponad 20 lat wcześniej. W związku z powyższym S. L. nie może przeprowadzić planowanej rozbudowy, ani zagospodarować działki krzewami i drzewami na pasie gruntu o długości 12,5 m i szerokości 5 m. Wnioskodawca przedstawił korespondencję, którą kierował do uczestnika celem zawarcia ugody. (...) Sp. z o. o. Oddział Zakład (...) w W. odmówił zawarcia z wnioskodawcą umowy o ustanowienie służebności przesyłu, nie płacił również wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z w.w nieruchomości. Wartość przedmiotu sporu oznaczono na kwotę 62.500 zł (wniosek, k. 2 – 5).

Do wniosku/pozwu dołączone zostało pełnomocnictwo procesowe z dnia 29 listopada 2012 roku udzielone profesjonalnemu pełnomocnikowi uprawniające go do reprezentowania S. L. w sporach przeciwko (...) Sp. z o. o. Oddział Zakład (...) w W. (pełnomocnictwo k.6).

Przewodniczący II Wydziału Cywilnego tut. Sądu zarządzeniem z dnia 11 lipca 2013 roku zarejestrował sprawę w repertorium Ns kierując sprawę do rozpoznania w postępowaniu nieprocesowym (zarządzenie wstępne, k. 1).

W dniu 3 marca 2014 r. (data nadania w urzędzie pocztowym) (...) sp. z o.o. w W. złożyła pismo procesowe, w którym ustosunkowała się do żądań zawartych we wniosku/pozwu. Jednakże przede wszystkim wyjaśniła, że (...) sp. z o. o. uległa przekształceniu. Fakt ten bezpośrednio wynika z odpisu pełnego KRS, widnieje w nim, że z dniem 1 lipca 2013 r. na podstawie art. 492 § 1 pkt 1 k.s.h. nastąpiło połączenie szeregu spółek – w tym (...) sp. z o. o. - poprzez przeniesienie całego majątku tych spółek na inną spółkę (...) sp. z o. o. (spółka przejmująca), która następnie zmieniła nazwę na (...) sp. z o. o. Z dniem połączenia spółka przejmująca wstąpiła we wszystkie prawa i obowiązki połączonych spółek (odpowiedź na wniosek, k. 67 – 83, poświadczony za zgodność z oryginałem odpis pełny KRS – w rubryce 4 informacja o połączeniu spółek, k. 86 – 89).

Postanowieniem z dnia 18 marca 2014 roku Sąd wezwał do udziału w sprawie w charakterze uczestnika postępowania Skarb Państwa – Prezydenta Miasta Stołecznego W. (k.300).

Pismem z dnia 09 maja 2014 roku uczestnik Skarb Państwa – Prezydent Miasta Stołecznego W. pozostawił przedmiotowy wniosek do uznania Sądu oraz wniósł o zasądzenie od wnioskodawcy na jego rzecz kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych (pismo z dnia 09-05-2014r, k.366-369).

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 199 § 1 pkt 3 k.p.c. Sąd odrzuca pozew, jeżeli jedna ze stron postępowania nie ma zdolności sądowej. Brak zdolności sądowej po którejkolwiek ze stron procesu stanowi, zatem bezwzględnie ujemną przesłankę procesową w postępowaniu cywilnym, którą Sąd zobowiązany jest uwzględniać z urzędu w każdym etapie sprawy (art. 202 zd. 3 k.p.c.) i w razie jej wystąpienia zobowiązany jest odrzucić pozew.

Przepisy art. 70 i 71 k.p.c. stanowią natomiast, iż jeżeli braki w zakresie zdolności sądowej dają się uzupełnić, sąd wyznaczy w tym celu odpowiedni termin – w sytuacji zaś, gdy braku tego nie można uzupełnić, sąd zobowiązany jest wydać stosowne postanowienie, w szczególności postanowienie o odrzuceniu pozwu. W doktrynie wyrażono nadto pogląd, iż brak zdolności sądowej nie może być uzupełniony przez wstąpienie do udziału w sprawie podmiotów mających tę zdolność zamiast podmiotu, który tej zdolności mieć nie może (zob. W. Broniewicz: Glosa do orzeczenia SN, III CZP 71/87, OSP 1990/10-12/ str. 784 i n.). Tak więc w sytuacji, w której pozew wniesiono przeciwko jednostce nie posiadającej zdolności sądowej, nie jest możliwe usunięcie tego braku w żaden sposób – zatem bez wzywania o jego uzupełnienie należy pozew odrzucić. Zgodnie z art. 13 § 2 k.p.c. przepisy o procesie stosuje się odpowiednio do innych rodzajów postępowań unormowanych w kodeksie postępowania cywilnego, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej. W związku z powyższym dyspozycja art. 199 § 1 pkt 3 k.p.c. znajduje zastosowanie w niniejszej sprawie.

Badając zdolność sądową uczestnika/pozwanego w niniejszej sprawie Sąd musiał rozstrzygnąć następujące kwestie: po pierwsze - czy uczestnik/pozwany ma zdolność sądową w rozumieniu przepisów kodeksu postępowania cywilnego i po drugie - czy ewentualny brak w zakresie tejże zdolności jest możliwy do uzupełnienia w trybie art. 70 i 71 k.p.c.

Przepis art. 64 k.p.c. stanowi, iż zdolność sądową mają osoby fizyczne i prawne oraz organizacje społeczne dopuszczone do działania na podstawie obowiązujących przepisów, choćby nie posiadały osobowości prawnej. Definicja zawarta w przepisie nie jest jednak wyczerpująca albowiem w przepisach kodeksu postępowania cywilnego można odnaleźć szereg przepisów, które przyznają zdolność sądową także innym podmiotom niż tym wymienionym w art. 64 k.p.c. - por. w szczególności art. 460 § 1, 691[3] k.p.c. Wreszcie również w innych aktach prawnych znajdują się postanowienia przyznające zdolność sądową podmiotom nieposiadającym osobowości prawnej - por. art. 8 § 1 k.s.h. lub art. 6 zd. 2 ustawy z dnia 24.06.1994 r. o własności lokali (tekst jedn. - Dz. U. 00.80.903 ze zm.). Ustawodawca wprowadził więc normatywny typ regulacji kwestii zdolności sądowej - zdolność ta przysługuje wtedy, gdy można wskazać konkretny przepis prawa, który wyposaża dany podmiot w przymiot zdolności sądowej. Odnośnie osób prawnych i fizycznych sytuacja jest jasna - mają one zdolność sądową na podstawie przepisu art. 64 k.p.c., co do innych podmiotów dla przyjęcia, iż mają one zdolność sądową niezbędne jest istnienie przepisu, który tę zdolność im przyznaje.

(...) Sp. z o. o. w W. w dniu złożenia wniosku/pozwu, tj. 06 lipca 2013 roku nie miała już zdolności sądowej, albowiem nie istniała. Spółka ta wraz z szeregiem innych spółek uległa przejęciu przez (...) sp. z o. o. (obecnie (...) sp. z o. o.) i utraciła swój odrębny byt prawny. Spółka przejmująca przejęła wszystkie prawa i obowiązki przejmowanych spółek. Połączenie nastąpiło 1 lipca 2013 r., bowiem z tą datą dokonano wpisu nr 8 do KRS spółki (...) sp. z o.o. Dział 6 Rubryka 4 – informacji o przejęciu m. in. (...) Sp. z o. o. w trybie art. 492 § 1 pkt 1 k.s.h. poprzez przeniesienie całego majątku spółek na podstawie uchwał z dnia 24 maja 2013 roku Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników spółki (...) sp. z o. o. (Rep. A nr 4365/2013) oraz Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników spółki przejmowanej (Rep. A nr 4360/2013), więc przed wniesieniem wniosku/pozwu w niniejszej sprawie, co oznacza, że już na wstępnym etapie nienależycie został określony uczestnik postępowania/pozwany. W świetle przywołanych przepisów brak zdolności sądowej uczestnika/pozwanego ma charakter definitywny i nieusuwalny i nie może być uzupełniony w trybie art. 70 k.p.c.

Możemy wyróżnić połączenie przez przejęcie (inkorporacja), co występuje, gdy cały majątek spółki przejmowanej jest przenoszony na inną spółkę przejmującą za udziały lub akcje, które spółka przejmująca wydaje wspólnikom spółki przejmowanej. Tryb przejęcia nie jest nowy, gdyż już przepisy kodeksu handlowego regulowały tę problematykę (art. 283, 463 k.s.h.). Zasada uniwersalnego następstwa prawnego, stanowiąca istotę procedury połączenia, istotnie upraszcza dokonanie połączenia spółek (A. Szumański, Kodeks, 2003, t. IV, s. 239) Sukcesja praw i obowiązków cywilnoprawnych oznacza, że spółki sukcesorki, tj. przejmujące lub nowo zawiązane, wstępują z dniem połączenia we wszystkie prawa i obowiązki spółek przejmowanych i łączonych. Przyjęta, więc została konstrukcja prawna sukcesji uniwersalnej, która następuje z dniem połączenia. Dla zaistnienia skutków w postaci sukcesji nie są potrzebne żadne dodatkowe czynności poza tymi, których należy dokonać w postępowaniu łączeniowym (A. K., Sukcesja, kontynuacja a może coś innego?, Monitor Prawa Handlowego 2011, nr 1, s. 36). W szczególności, jeżeli elementem majątku spółek przejmowanej lub łączących się przez zawiązanie nowej spółki są długi, to na przejęcie długu przez

spółkę powstającą w procedurze połączenia nie jest konieczna zgoda wierzycieli (A. Szajkowski, Kodeks, 1999, t. II, s. 1160). Sukcesja następuje uno actu z dniem połączenia. W przypadku łączenia spółek nie ma problemu, niewykazania określonych składników majątkowych spółek łączących się. Nie ma więc potrzeby zamieszczania w planie połączenia dokładnego spisu składników majątkowych, gdyż łączące się majątki przejdą na jeden podmiot. Z reguły między dniem uzgodnienia planu połączenia a dniem prawnego połączenia występuje pewien okres niemożliwy do precyzyjnego ustalenia (A. Witosz, Łączenie..., op. cit., s. 30). W okresie tym każda ze spółek uczestniczących w łączeniu prowadzi swoją działalność aż do dnia połączenia (A. Witosz, Łączenie..., op. cit., s. 30). W wyniku połączenia spółka przejmująca lub nowo zawiązana przyjmuje na siebie wszelkie zobowiązania spółek łączących się. Przejście to następuje z dniem wpisania połączenia do rejestru (art. 493 § 2 k.s.h.). Na tle przejść spółek kapitałowych należy przyjąć, że ustawodawca posługuje się pojęciem "majątek" w szerokim znaczeniu, co przede wszystkim potwierdza *expressis verbis* sformułowanie art. 494 § 1 k.s.h. wskazujące, że spółka przejmująca wstępuje we wszystkie prawa i obowiązki spółki przejmowanej. Nie ma zatem żadnego powodu, ażeby wyłączyć spod przejścia obowiązki, które przysługiwały spółce przejmowanej.

Reasumując. Zgodnie z artykułem 494 § 1 k.s.h. spółka przejmująca wstępuje z dniem połączenia we wszystkie prawa i obowiązki spółki przejmowanej, zgodnie zaś z art. 493 § 2 k.s.h. dniem połączenia jest dzień wpisania połączenia do rejestru właściwego według siedziby spółki przejmującej. Wpis połączenia do rejestru ma więc charakter konstytutywny. Same uchwały wspólników (art. 506 k.s.h.) nie wywierają skutku w postaci połączenia. Dopiero, zatem wykazanie dokonania wpisu połączenia do rejestru stanowi dowód następstwa prawnego wynikającego z połączenia. Takim dowodem jest poświadczony odpis pełny z KRS rejestru przedsiębiorców spółki przejmującej. W ścisłym związku z domniemaniem, że dane wpisane do rejestru przedsiębiorców są prawdziwe (art. 17 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym), pozostaje jawność rejestru przedsiębiorców przejawiająca się w tym, że każdy ma dostęp za pośrednictwem Centralnej Informacji Krajowego Rejestru Sądowego do danych zawartych w rejestrze oraz może otrzymać poświadczony odpisy, wyciągi i zaświadczenia o tych danych (art. 8 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym). W związku z powyższym należy uznać, iż pełnomocnik wnioskodawcy/powoda mógł w każdej chwili zapoznać się z dokonany wpisem i poprawnie oznaczyć uczestnika/pozwanego.

Należy podkreślić, iż wnioskodawca/powód działał przez profesjonalnego pełnomocnika, który winien sprawdzić sytuację prawną spółki przed wszczęciem postępowania, a w szczególności winien zareagować po tym jak otrzymał pismo procesowe następcy prawnego uczestnika/pozwanego (...) sp. z o.o. w W. złożyła pismo procesowe, w którym wyjaśniła, że (...) sp. z o. o. została przez tą spółkę przejęta.

Na marginesie należy zauważyć, iż żądania zawarte w piśmie procesowym inicjującym niniejsze postępowanie nie powinny być rozpoznawane w tym samym trybie. Żądanie zasądzenia do (...) Sp. z o. o. Oddział Zakład (...) w W. oznaczonej kwoty z tytułu wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z rzeczy powinno być rozpoznawane w trybie procesowym. Brak wyłączenia tego żądania do oddzielnego postępowania nie ma znaczenia, albowiem do każdego z żądań zawartych w rzeczonym piśmie znajdował zastosowanie ten sam przepis: art. 199 § 1 pkt. 3 k.p.c., bowiem niezależnie od trybu postępowania wnioski/pozew podlegał odrzuceniu.

Mając powyższe na względzie, orzeczono jak w pkt I. sentencji na podstawie powołanych przepisów.

O kosztach procesu Sąd orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania wyrażoną w art. 98 k.p.c., zgodnie z którą strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Jako że wniosek/pozew został skierowany wobec podmiotu, który w dniu wniesienia pisma nie istniał, jako stronę przegrywającą należało uznać stronę inicjującą postępowanie, czyli wnioskodawcę/powoda. Dlatego od S. L. zasądzono koszty procesu na rzecz uczestnika Skarbu Państwa – Prezydenta m. ST. W., który w toku postępowania złożył wniosek o zasądzenie na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego według norm prawnych. Wnioskodawca/powód wskazał wartość przedmiotu sporu na wysokości 62.500 zł, zatem stosownie do treści § 6 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej

pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jednolity opublikowany w Dz.U. z 2013r., poz. 490) uczestnik miał prawo oczekiwać zasądzenia na jego rzecz kwoty 3.600 zł.

Jednakże orzekając o kosztach Sąd na zasadzie art. 102 k.p.c. z urzędu odstąpił od obciążania wnioskodawcy kosztami postępowania ponad kwotę 600 zł uznając, iż zaistniał szczególnie uzasadniony wypadek. Sposób skorzystania z art. 102 jest suwerennym uprawnieniem jurysdykcyjnym sądu i do jego oceny należy przesądzenie, czy wystąpił szczególnie uzasadniony wypadek, który uzasadnia odstępnie, a jeśli tak, to w jakim zakresie, od generalnej zasady obciążania kosztami procesu strony przegrywającej spór (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 lutego 2010 r., II PK 192/09, Lex nr 584735 i z dnia 27 maja 2010 r., II PK 359/09, Lex nr 603828).

Z tych względów, na podstawie powołanych przepisów, Sąd orzekł jak w pkt II i III sentencji.

Zarządzenie: odpis postanowienia wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi wnioskodawcy/powoda.